

Muligheter for alle

Lillehammer Høyres valgprogram 2023 – 2027

Innhold

Verdigrunnlag.....	2
Tverrpolitisk samarbeid.....	2
Kommuneøkonomi og kommunal virksomhet.....	2
Næringsutvikling.....	3
Helse og velferd.....	4
Skole og oppvekst.....	6
Kunst og kultur	8
Idrett, fritidsaktiviteter og friluftsliv.....	9
Reiseliv.....	10
Samferdsel.....	11
Et grønt og smart Lillehammer.....	12
Forsvaret.....	13
Lillehammer sykehus	14
Høgskole	14
Boligpolitikk, byutvikling og mangfold av bomiljøer	14
Regionalt samarbeid og kommunestruktur	15

Verdigrunnlag

Høyres verdigrunnlag er basert på menneskeverd og de grunnleggende verdiene samfunnet vårt er bygget på.

Målet for politikken er å skape et best mulig samfunn for mennesker som lever i dag, og legge til rette for kommende generasjoner. Vi ønsker derfor å ta vare på natur og kultur.

Høyre vil alltid se ethvert menneskes behov. Alle har en grunnleggende verdi i det de er, og de har rett til å bli behandlet ut fra egne behov og ønsker. Mennesker er forskjellige, og har ulike ønsker og behov. Høyre mener et godt samfunn er et mangfoldig samfunn.

Høyre er opptatt av valgfrihet. Den enkelte kjenner best sine ønsker og behov, og vi mener derfor at de fleste skal kunne ta beslutninger om eget liv. Vi ønsker at alle skal føle trygghet for et verdig liv i alle livssituasjoner. Samtidig er vi opptatt av å ta vare på de svakeste, slik at alle vet at de blir tatt vare på og får hjelp når de trenger det.

Høyre ønsker å gi muligheter for alle. Et element i dette er å begrense ulikhet. Et samfunn med relativt små økonomiske forskjeller har en verdi i seg selv, og kommer de fleste til gode. Vi ønsker derfor å utjevne økonomiske forskjeller. Det gjør vi ved å løfte frem og fokusere på mindre ressurssterke grupper i samfunnet samtidig med at skatte- og avgiftssystemet innrettes slik at de som har mest betaler mest.

Høyres mål er muligheter for alle. Å ha muligheter er en grunnleggende del av et verdig liv.

Tverrpolitisk samarbeid

Et levedyktig demokrati forutsetter politiske «maktskifter». For å få et fungerende demokrati i Lillehammer arbeider vi derfor for å få til et politisk skifte ved valget høsten 2023. Det oppnår vi gjennom et bredt samarbeid med gode politiske samarbeidspartnere, og gjennom inkluderende tverrpolitisk samarbeid i saker som er viktige for kommunen og lokalsamfunnet.

Et mangfold av perspektiver gir grunnlag for bedre politiske valg og beslutninger. Det betyr blant annet at Høyre ønsker å samarbeide med andre partier om gode enkeltsaker som er viktige for innbyggerne.

I desember 2022 sto Høyre i front for utformingen av budsjettet som fikk flertall og ble vedtatt. Budsjettet styrket helse, skole og kulturtilbud for barn og unge, samtidig som det var økonomisk ansvarlig. Det ble også redusert på noen administrasjonskostnader. Budsjettvedtaket for 2023 viser en klar Høyreprofil, samtidig som det ivaretar hjertesakene til de partiene vi samarbeider med.

Kommuneøkonomi og kommunal virksomhet.

God økonomistyring er en grunnleggende forutsetning for alle deler av kommunens virksomhet. Målsettingen med økonomistyringen er å over tid få best mulige tjenester igjen for de ressursene kommunen har. Det forutsetter økonomisk handlingsrom til å gripe muligheter når mulighetene finnes, og til å effektivisere når det smerter minst, i stedet for når økonomien gjør det nødvendig. Det forutsetter stabilitet, der vi satser på tiltak som kan gjennomføres og videreføres over tid, og unngår økonomiske skippertak.

Høyre arbeider for en stabil, trygg og ansvarlig økonomistyring over tid. Vi styrer ansvarlig når kommunen har lite penger, og vi fortsetter å styre like ansvarlig også når økonomien er bra.

Vi vil arbeide for en sterk kommuneøkonomi som sikrer kommunen handlefrihet og evne til å ivareta sine oppgaver og ansvar til beste for innbyggerne. Kommunale planer må ta utgangspunkt i innbyggernes behov, og prosessen med å lage dem må være åpen og sikre medvirkning fra berørte parter.

De selvfinansierende tjenestene utgjør en stor del av kommunens virksomhet og økonomi, og finansieres av innbyggerne gjennom kommunale avgifter og gebyrer. Lillehammer har høyere avgifter enn mange sammenlignbare kommuner. Høyre mener det er for lite fokus på årsakene til kostnadene som driver de kommunale avgiftene. Vi vil arbeide for en tydeligere økonomisk styring av de selvfinansierende tjenestene med sikte på å redusere de kommunale avgiftene.

Lillehammer Høyre vil arbeide for at:

- kommunal lånegjeld og gjeldsutvikling over tid må ned på et forsvarlig nivå slik at en større del av kommunens inntekter kan brukes til investeringer og tjenester for innbyggerne, og ikke til å betale renter.
- det må være god balanse mellom kommunens inntekter og utgifter.
- eiendomsskatten ikke skal økes, men søkes redusert over tid.
- kommunale avgifter til dekning av vann-, avløp-, renovasjonstjenester m.m. holdes på et moderat nivå. Det kan blant annet gjøres ved å forlenge avskrivningstiden for nye ledninger og anlegg for vann og avløp fra 40 til 100 år, som er forventet levetid og ihht. lovens ramme.
- at kommunene Gausdal, Lillehammer og Øyer slår seg sammen for å gi bedre utnyttelse av ressursene og mer effektiv administrasjon. Det må være en klar forutsetning at de administrative kostnadene skal ned gjennom en slik strukturendring, og andelen av de kommunale budsjettene som går til tjenesteproduksjon innenfor helse, omsorg og oppvekst skal opp.
- budsjett- og økonomiplanprosessen må sikre mulighet for god og tidlig politisk innflytelse og styring, for å kunne prioritere de oppgavene som er viktigst.
- kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver og sikre et godt arbeidsmiljø for alle medarbeidere. Det skal gjennomføres regelmessige medarbeidersamtaler og arbeidsmiljø- og medarbeiderundersøkelser. Innenfor alle tjenestoområder skal det gjennomføres regelmessige brukerundersøkelser, minst hvert 2. år.
- initiativ, innovasjon og nytenkning skal være en naturlig del av den kommunale virksomheten, og oppmuntres av ledelsen. Bruk av ny teknologi er viktig for å få mest mulig ut av kommunens ressurser.
- digitale løsninger skal tas i bruk i økt grad i alt kommunalt arbeid. Det er viktig at innbyggerne enkelt får innsikt i prosesser som berører dem selv, og kan bidra med innspill.
- at det utvikles en helt ny og tidsmessig hjemmeside for kommunen.

Næringsutvikling

Et dynamisk og blomstrende næringsliv er avgjørende for at kommunen og regionen skal kunne fortsette å tilby og utvikle gode tjenester. Vi vil spille på lag med næringslivet, og være en «JA-kommune» for nye ideer og løsninger.

Næringslivet i Lillehammer består av mange ulike grupper, industri, reiseliv, handel, kultur m.m. Høyre vil føre en politikk der kommunen aktivt legger til rette for både eksisterende og framtidig næringsliv.

Lillehammer har flere sterke offentlige institusjoner. Høyre mener det er viktig å bevare og videreutvikle disse både med tanke på sysselsettingen i kommunen, men også fordi det skaper grunnlag for ny næringsvirksomhet.

Lillehammer Høyre vil:

- bidra til effektive og gode plan- og byggeprosesser
- utvikle nye og attraktive næringsarealer, tilpasset de ulike næringenes behov
- bidra til økt og bedret kommunikasjon mellom kommunen og næringslivet
- tilrettelegge for nye arbeidsplasser i kommunen og regionen
- etablere Lurhaugen og Skysstasjonen som knutepunkter for næringsutvikling
- legge til rette for samlokalisering av næringsklynger for å styrke samarbeid og utvikling
- arbeide for at Lillehammer sykehus består og videreutvikles som en sentral del av innlandets spesialisthelsetjeneste.
- arbeide for å styrke tilstedeværelsen for høyskolen, Forsvaret, Politiet, fylkeskommunen, statsforvalteren, NAV og Vegvesenet i Lillehammer.
- arbeide for næringsutvikling i forbindelse med de tunge kompetansemiljøene vi har innen Forsvaret, Cyberforsvaret, sykehuset og høyskolen.
- bidra til at det raskt etableres gode og velfungerende parkeringsløsninger med tilstrekkelig kapasitet i Lillehammer sentrum. Parkering i fjell kan være en del av løsningen.
- bevare og videreutvikle Lillehammers unike sentrum og Storgata, og samtidig stimulere til økt bruk og utnytting av bakgårdsmiljøer, slik at handelsmiljøet får et bredere spekter og flere ben å stå på
- gjøre vedtak som gir mulighet for søndagsåpne butikker.
- bidra til et levedyktig og mangfoldig landbruk i Lillehammer og i Lillehammer-regionen. Lillehammer-regionen og Gudbrandsdalen står både for viktige deler av Norges matproduksjon, og er et godt sted å utvikle nisjeprodukter. Høyre ønsker å legge til rette både for effektiv volumproduksjon og kontinuerlig utvikling av produkter med lokalt særpreg. Samtidig vil vi legge til rette for at gårdsbruk kan benyttes for variert næringsvirksomhet.
- legge til rette for og hjelpe gründere som ønsker å prøve ut nye produkter eller løsninger.

Helse og velferd

Lillehammer skal være en god kommune å bo i hele livet. For å gjøre det mulig å bo i kommunen hele livet, må vi sette søkelys på gode helseordninger. I Lillehammer skal alle – så langt det er mulig – få tjenester tilpasset sine egne behov og ønsker.

Målsettingen er at Lillehammer skal være en foregangskommune innen helse og velferd.

Høyre vil bygge pasientens og de pårørendes helsevesen. Dagens ordninger fører til at mange pårørende må gjøre et mer omfattende omsorgsarbeid enn de makter eller har forutsetninger for. Høyre ønsker å endre dette, ved å fokusere på mer støtte, avlastning og bistand til de pårørende i omsorgsprosessene. Helsetjenestene skal støtte og avlaste de pårørende slik at det blir mulig å være gode omsorgspersoner over tid.

De siste årene har det blitt flere pleietrengende og flere demente. Med økende levealder forventer vi at dette vil fortsette. Demens er blant de største samfunnsutfordringene i årene som kommer, og har betydning for alle deler av samfunnet. Lillehammer må sørge for å ha nok pleiekapasitet i framtiden for å kunne gi forsvarlige og gode tjenester.

Høyre vil bygge et aldersvennlig samfunn. Vi ønsker derfor tjenester som gjør hverdagen enklere. Vi ønsker å utforme boliger og byrom som er trygge og oversiktlige, samt ha et kultur- og sosialtilbud som er lett tilgjengelig. På denne måten kan eldre delta lengre i samfunnets ordinære aktiviteter.

Høyre ønsker at helsetilbudet i kommunen utvikles gjennom et samarbeid mellom det offentlige og private. Vi tror at forskjellige offentlige og private aktører er gode på ulike ting, og ønsker derfor at de kan utfylle hverandre. Et lagsamarbeid vil derfor være en stor fordel for kommunen.

Psykisk helse er en stor samfunnsutfordring. Ensomhet og utenforskap er blant årsakene til psykiske helseproblemer og redusert livskvalitet. Gjennom en bred samfunnsdugnad og et helhetlig samarbeid mellom kommunen, frivilligheten, organisasjonslivet og næringslivet kan det skapes møteplasser som kan forenkle veien inn i fellesskapet.

Høyre støtter økt bruk av digitale hjelpemidler. Økt bruk av digitale hjelpemidler kan avlaste behovet for fysisk tilstedeværelse for hjelpepersonell både hjemme og i institusjon. Vi ønsker at bruk av digitale hjelpemidler gjennomføres slik at tjenestemottakeren opplever bruken som positiv og trygg.

Kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver og sikre et godt arbeidsmiljø for alle medarbeidere innen helse og omsorg. Sentralt i dette er å ha god dialog med de ansatte, både for å ivareta deres behov, og for å dra nytte av de ansattes kompetanse i forbedringer. Det skal være regelmessige medarbeidersamtaler og arbeidsmiljø- og medarbeiderundersøkelser. Innenfor alle tjenesteområder skal det gjennomføres regelmessige brukerundersøkelser, minst hvert 2. år. Antall faste heltidsansatte ønskes økt, blant annet gjennom å etablere egnede vaktordninger.

Lillehammer må øke sin evne til å ta imot ferdigbehandlede pasienter fra sykehusene. Det vil redusere kommunens driftsutgifter. Behovet vil variere, så det er nødvendig å etablere mer fleksibilitet enn det kommunen har i dag, for eksempel gjennom samarbeid med private aktører og andre kommuner.

Fastlegeordningen er en av grunnpilarene i den kommunale helsetjenesten. Lillehammer kommune har i løpet av 2022 tatt store grep, både praktisk, organisatorisk og økonomisk for å styrke fastlegeordningen. Det har gitt gode resultater, og i løpet av 2023 vil det være nær full dekning av fastlegehjemplene i kommunen. Høyre støtter fastlegeordningen, og ser ikke at alternative løsninger er aktuelle. Ordningen er et godt eksempel på konstruktivt samarbeid mellom kommunal og privat virksomhet.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er et positivt tiltak. Høyre ønsker å videreføre ordningen. Vi ønsker samtidig at kommunale og private ordninger likestilles, slik at tjenestemottakeren kan velge assistent selv.

Høyre vil bidra til å gi gode tilbud til mennesker med rusproblemer. Vi vil satse videre på rask psykisk helsehjelp, samt styrke kommunens lavterskeltilbud til personer med milde til moderate psykiske helseplager. Da kan man ta tak i små problemer før de vokser seg større. Høyre vil at kommunen skal slippe til og samarbeide med private/ideelle aktører for å gi et godt og variert tilbud.

Høyre vil bidra til en mer systematisk oppfølging av tannhelse for pasienter som kommunen har ansvar for.

Samfunnet må tilrettelegges for alle. I Lillehammer har vi fortsatt utfordringer med universell utforming. Høyre vil gjennomføre prosjekter med tiltak for mer universell utforming i offentlige og private bygninger og i anlegg som har allmenn ferdsel eller tilgang.

Oppbygging av kapasitet for fremtidens helsetjenester

Høyre har tatt initiativ til en helhetlig plan for investeringer innenfor helse, skole og oppvekst i

Lillehammer. Som en del av dette arbeidet behandlet kommunestyret 30.03.23 sak om framtidig behov for heldøgns omsorgsplasser i kommunen. Sluttbehandling av alternativene er dessverre utsatt til senhøsten 2023. Kommunestyret har lagt til grunn en prognose hvor behovet omtrent dobles på mindre enn to tiår. Kommunens kapasitet er allerede i underkant av behovet, og det er vesentlige problemer med deler av bygningsmassen som brukes i dag. Dette er en grunnleggende utfordring for Lillehammer, og investeringsbehovet er skissert til ca. 1,6 milliarder kroner. Vi har sikret at både private og offentlige løsninger blir utredet, slik at vi kan velge det beste alternativet i hvert enkelt tilfelle.

- Høyre vil aktivt og konstruktivt ta tak i disse utfordringene. Vi skal fullføre arbeidet med en helhetlig plan for å ta igjen etterslepet og vi skal få etablert tilstrekkelig ny kapasitet i forkant av at de fremtidige behovene oppstår. Vi vil vurdere alle alternativer på en åpen måte, og velge de løsningene som gir best kvalitet og tjenester for innbyggerne.
- Høyre vil ta alle gode krefter i bruk for å gi best mulig helsetjenester til innbyggerne. Vi vil ha gode offentlig leverte tjenester og gode privat leverte tjenester. Vi tror at tjenestene over tid blir best for den enkelte når vi har et visst mangfold, og når både offentlige og private aktører er kreative, samarbeider og lærer av hverandre.
- Høyre vil arbeide for mangfold og valgfrihet i helsetjenestene. Vi vil at alle mennesker skal være herre i eget liv hele livet.
- Høyre vil samarbeide med nabokommuner om å bygge opp tilstrekkelig kapasitet og tilstrekkelig mangfold i helsetilbudet. Vi skal ha gode tjenester i Lillehammer, og samarbeid gir ytterligere mulighet for å håndtere variasjoner i behovet.

Skole og oppvekst

Kunnskap og utdanning er grunnleggende forutsetninger for at alle skal ha mulighet til å leve gode liv, delta i samfunnet og realisere egne drømmer, ambisjoner og ideer.

Lillehammerskolen skal løfte alle elever og gi hvert enkelt et best mulig læringsutbytte. Mennesker er forskjellige. Barn har forskjellige styrker, utfordringer, interesser og måter å lære på. Vår skole og oppvekstvilkår skal være blant de beste i Norge på å løfte hver elev ut fra den enkeltes forutsetninger.

Grunnleggende kunnskaper i lesing, skriving og regning er en forutsetning for all annen læring og for å fungere godt i samfunnet. Det er en særlig viktig oppgave å sikre at alle barn og unge får denne muligheten. Kunnskapshull tidlig i skoleløpet kan ødelegge for videre læring og føre til frafall og utenforskap senere i livet. Høyre vil arbeide med tidlig innsats, tilpasset opplæring og støtte for å unngå kunnskapshull.

Den viktigste ressursen i skolen er kompetente, motiverte og faglig trygge lærere. Derfor har Høyre satset systematisk på etterutdanning og en faglig karrierevei for lærere. I budsjettet for 2023 har vi økt lærertettheten og gitt ressurser til kompetanseheving for lærere. Vi vil fortsette å styrke grunnbemanningen og videreføre satsing på kompetanseutvikling i skolen. Kvaliteten sikres også gjennom god skoleledelse på den enkelte skole og gjennom faglig oppfølging fra kommunen som skoleeier. Vi vil bygge videre på det gode kvalitetsarbeidet som gjøres, og sikre at verken lærere eller skoler blir stående alene.

Barn og unge tilbringer store deler av livet på skolen. Det er en viktig sosial arena, og skolen har omsorgsansvar for barna mens de er på skolen. I Lillehammer skal barn og unge oppleve barnehager og skoler med et godt oppvekst- og læringsmiljø. Det skal være nulltoleranse for mobbing.

Lillehammerskolen skal ha fokus på livsmestring og blant annet benytte fysisk aktivitet som verktøy for læring.

Høyre ønsker at barn og unge i større grad skal kunne være med å påvirke lokalsamfunnet de lever i. Derfor vil vi ta initiativ til oppretting av ungdommens kommunestyre. Det vil være en arena for å påvirke, men også for å bli engasjert og utdannet i lokaldemokratiet.

Barn er forskjellige, og det finnes ingen løsning som passer for alle. Den beste måten å sikre et reelt likeverdig og tilpasset tilbud til alle, er et visst mangfold av skole- og undervisningsløsninger. Høyre mener at skolen som drives av kommunen skal ha som mål å gi et tilpasset tilbud til alle barn. Samtidig vil vi fortsette å legge til rette for private skoler som bidrar til mangfold og gjør Lillehammerskolen som helhet enda bedre. Høyre er opptatt at kommunen legger til rette for erfaringsutveksling og samarbeid mellom alle skoler i kommunen.

Ungdoms psykiske og fysiske helse er viktig. Høyre vil sikre helsestasjonen og skolehelsetjenesten gode rammevilkår, herunder blant annet støtte opp under prosjekter som «trygg oppvekst i Lillehammer». Høyre vil sikre at bevilgninger til skolehelsetjenesten går til nettopp å styrke skolehelsetjenesten, med et særlig fokus på barn og unges psykiske helse, raskere hjelp og forebyggende arbeid. Livsmestring skal være et tema i Lillehammerskolen. Vi vil stimulere til økt og tilpasset kunnskap om livsstil og fysisk aktivitet. Vi vil også innføre generell læring om psykisk og mental helse i skolen.

- For å lykkes med sosial- og arbeidsmessig integrering av innvandrerne er språkundervisning svært viktig. Vi vil prioritere tidlig og god språkopplæring for alle innvandrere. Språkundervisning og språkøvelse kan både skje i tradisjonelle skolesituasjoner og gjennom andre aktiviteter.
- Vi vil sikre gode og trygge skoleveier for alle barn. Særsilt trengs ny sykkel- og gangveg i Vingrom og Fåberg, samt trygge fotgjengeroverganger langs skoleveiene.
- Vi vil gi et godt barnehage tilbud hvor barna skal oppleve trivsel, lek, læring og mestring. Lillehammer Høyre ønsker et større fokus på å sikre barna et mest mulig likeverdig læringsgrunnlag ved skolestart.
- Høyre garanterer at det alltid vil være foreldrene selv som bestemmer hvilken barnehage deres barn skal gå i så lenge det er tilgjengelig kapasitet. Folk har forskjellige ønsker og behov, og valgfrihet gjør at flere får det bedre.
- Vi vil arbeide for fleksibelt barnehageopptak og sikre full barnehagedekning til enhver tid. Kommunen skal opprettholde et mangfold av forskjellige kommunale og private barnehager for å sikre familier valgfrihet og et variert tilbud.
- Høyre vil sikre at offentlige og private barnehager likebehandles økonomisk. Kvalitet koster, og det koster omtrent det samme uansett hvem som driver barnehagen. For oss er alle barn og alle ansatte like viktige, enten de er i en offentlig eller en privat barnehage.
- Vi vil legge til rette for å utvikle gode og varierte SFO-tilbud i Lillehammer. SFO er en viktig arena for aktivisering og sosial tilhørighet.
- Vi skal ha sterkt fokus på tidlig innsats, særlig inn mot lese-, matematikk- og skrivevansker. Lillehammer skal ha dysleksivennlige skoler med spesialprogrammer for elever med egne behov. Vi må sikre god kvalitet gjennom hele grunnskoleløpet. Vi ønsker mer samarbeid mellom skolene slik at de kan lære av hverandre og sammen vinne erfaringer om hvilke løsninger som fungerer godt. Vi vil derfor igangsette en kommunal prosjektgruppe med fokus på å finne og løfte frem de gode løsningene innen tidlig innsats, herunder ved overgangen fra barnehage til skole.

- Vi skal ha nulltoleranse mot vold og mobbing i skolen. Vi vil sette inn systematiske og helhetlige tiltak for å avdekke og løse problemer tidlig.
- Vi vil prioritere midler til å styrke kvaliteten på undervisning i praktiske og estetiske fag i grunnskolen. Vi må ha en skole som ser behovet for at flere skal ta fagbrev og mesterbrev. Undervisningen må oppdateres slik at den stadig er relevant i forhold til arbeidslivet gjennom å samarbeide med næringslivet der jobbene er.
- Vi vil arbeide målrettet for å bevisstgjøre elever i ungdomsskolen og videregående skole på hvilke arbeidsgivere, bedrifter og næringer som finnes på Lillehammer, hva de driver med og hva slags kompetanse disse virksomhetene trenger i fremtiden.
- Vi vil arbeide for at HINN utvikles til et universitet i Innlandet, og at HINN og et fremtidig universitet kan etablere seg i området Lurhaugen/Skysstasjonen.
- Innføre en prøveordning med gratis busskort til studenter som melder flytting til Lillehammer.
- Arbeide for en mer planlagt, trygg og forberedt overgang mellom barnehage og skole, samt fra ungdomsskole til videregående.
- Vi vil ferdigstille det arbeidet med veivalg for fremtidig barnehage- og skolestruktur i Lillehammer. Høyre vil implementere en struktur som er både læringsmessig, geografisk og økonomisk bærekraftig.

Kunst og kultur

Kunst og kultur er en viktig del av Lillehammers identitet. Kunst og kultur beriker menneskers liv og forankrer oss i vår felles historie, gir oss felles arenaer, møteplasser, utfordrer oss og åpner oss for det ukjente.

Lillehammer er en kulturby med mange museer, utstillinger, dikterhjem og lokale kunstnere. Lillehammer har Norges tredje største kunstsamling. Hvert år i månedsskiftet mai/juni arrangeres Skandinavias største litteraturfestival, Norsk litteraturfestival, med over 200 forestillinger og 30.000 besøkende, i Lillehammer.

Opplæringstilbud som Lillehammer kulturskole, korpse, Lillehammer dansesenter, Create og Limpi gir på ganske forskjellige måter et viktig tilbud til innbyggerne i Lillehammer og til mennesker fra hele verden som kommer til Lillehammer for å studere. For noen er dette inngangsport til et kulturyrke, for noen er det starten på et livslangt engasjement, og for andre er det gode opplevelser og en mestringsarena i ungdommen. Alt dette er det viktig å ta vare på.

Kunst og kultur gjør Lillehammer til en bedre by for både innbyggere og besøkende. Det er viktig for alle som enten bor her, eller ønsker å flytte hit. Derfor er kultur også et konkurransefortrinn i Mjøsregionen og et bidrag til vekst og utvikling.

Lillehammer Høyre ønsker et kulturliv preget av nyskaping, inkludering, mangfold, kvalitet og talentutvikling. Høyres mål er et levende kulturliv der samspillet mellom kulturnæringer, offentlige kulturinstitusjoner, frivillig sektor og kulturbrukere er en naturlig og integrert del av samfunns- og næringsutviklingen. Kommunen skal både ha en aktiv rolle som kulturaktør, og en viktig tilretteleggerrolle for alle som ønsker å bidra til kulturlivet. Høyre ønsker at barn og unge prioriteres i kultursatsningen og at kommunen er en offensiv medspiller for utvikling av kulturarbeidsplasser og kulturnæringer.

Lillehammer Høyre vil:

- Utvikle og styrke Kulturskolen med mål om at den skal være inkluderende, nyskapende og åpen for nye kunstformer og elevgrupper.

- Høyres mål er at kulturskolen skal gi et tilbud tilpasset innbyggernes interesser og ønsker. Kulturskolen bør bygge på alle mulighetene som Lillehammer har, og samarbeide aktivt med gode fagmiljøer og enkeltpersoner om å gi undervisningstilbud på områder hvor kulturskolen ikke har intern kapasitet.
- Legge til rette for etableringer og utvikling av arbeidsplasser i kulturnæringen med særlig fokus på festivaler, film, undervisning og litteratur.
- Arbeide for å sikre utvikling og gode rammevilkår for Lillehammer museum med Maihaugen, Kunstmuseet og Bjerkebæk.
- Styrke frivilligheten som i dag er under press. Høyre mener derfor at det er viktig å bidra til og legge til rette for gratis bruk, eller lave priser på lokaler til møter, trening, øvelser, forestillinger, konserter og andre prosjekter som skapes og gjennomføres av frivillige miljøer.
- Høyre vil at kommunen skal legge til rette for prosjekter og produksjoner som bygger og utvikler Lillehammers kompetansemiljøer og eksternt samarbeid.
- Høyre vil arbeide for å skape møteplasser mellom ulike grupper av innbyggere på tvers av alder, bakgrunn, yrker og interesser.
- Høyre vil legge spesielt til rette for felles utviklingsarenaer for profesjonelle, amatører og barn og unge.
- Den største og viktigste kulturarenaen for barn og unge er skolene våre. Høyre ønsker derfor å legge til rette for kunst- og kulturprosjekter i skolene.
- Høyre støtter etablering av en kunsthall i tilknytning til Lillehammer kunstmuseum. Kommunen bør blant annet bidra med gratis tomt til dette formålet.

Idrett, fritidsaktiviteter og friluftsliv

Lillehammer er et nasjonalt og internasjonalt senter for bredde- og toppidrett. Det skal vi fortsatt være. Lillehammer Høyre vil bidra til å forsterke og videreutvikle vår posisjon som Europas ledende vintersportsdestinasjon, og vår posisjon som en ledende idrettsby i Norge, også når det gjelder utdanning og administrasjon.

Idrett, friluftsliv og fritidsaktiviteter spiller en stor rolle for inkludering og integrering. Vi vil derfor øke innsatsen i bruk av idrett og friluftsliv i integreringsarbeidet.

Våre naturgitte forutsetninger gir oss som innbyggere unike muligheter til et rikt friluftsliv med enkel logistikk. Høyre vil bidra til at flere får oppleve gleden av å være ute i naturen. Vi vil sørge for at kommunen har økt fokus på folkehelse og helsegevinst ved fysisk aktivitet for alle aldersgrupper.

Lillehammer Høyre vil:

- Stimulere til fysisk aktivitet blant barn, ungdom og voksne i skole og arbeidsliv, og ha fokus på sammenhengen mellom fysisk og psykisk helse.
- Legge til rette for og stimulere lavterskeltilbud for barn og ungdom innen fysisk aktivitet, herunder styrke muligheter for uorganisert aktivitet.
- Samarbeide med organisasjoner som tilrettelegger for tilpasset fysisk aktivitet. Herunder forbedre turveier, løyper og fasiliteter som gjør det enkelt for innbyggerne å bruke Lillehammers natur.
- Legge til rette for at personer som av ulike grunner trenger støtte/ledsager til fysisk aktivitet - eksempelvis som følge av synshemming eller andre utfordringer – får det.
- Støtte etableringen av en fotballhall på Stampesletta i tett samarbeid med fotballklubbene i kommunen.

- Arbeide for bedre utnyttelse av fotballøkkene som eksisterer i byens eldre boligområder, blant annet ved plenklipping og belysning.
- Etablere sterkere tilknytning til Mjøsa som rekreasjonsområde.
- Høyre er positive til et nytt OL til Lillehammer og Norge, basert på gjenbruk, hvis idretten selv vil.
- Støtte opp om World Cup i nordiske grener og alpint, som viktige deler av Lillehammers merkevare, markedsføring og regional verdiskaping.
- Styrke og foredle arbeidet med Lillehammer som nasjonal og internasjonal arrangementsaktør, herunder sikre oppdatering av viktige anlegg. I dette arbeidet har Lillehammer Olympiapark en sentral rolle, og Høyre vil bidra til å videreutvikle selskapet.
- Legge til rette for samarbeidsordninger mellom lag/foreninger og kommune i forbindelse med vedlikehold og oppdatering av arenaer.
- Prøve ut muligheter for at idretten kan involveres mer i koordinering og ledelse av kommunale idrettsanlegg.
- Stimulere til samarbeid mellom frivillige lag og organisasjoner for å utvikle og dele kompetanse.
- Legge til rette for at flere barn og unge med minoritetsbakgrunn deltar i organisert aktivitet.
- Samarbeide med ishockeyklubben om best mulig utnyttelse av Kristins Hall basert på klubbens behov.
- Støtte nye tilbud som sikrer at barn og unge har tilgang til arenaer også for dem som ikke ønsker å delta i tradisjonelle organiserte aktiviteter.
- Videreutvikle Stampesletta og Olympiaparken som idretts- og aktivitetspark og friluftsområde, herunder samarbeide med aktørene som bruker Stampesletta om utnyttelsen basert på aktørenes behov.
- Videreutvikle Jorekstad som flerbruksanlegg for blant annet bading, idrett, lek og scene, samt som grendehus.
- Støtte initiativ til utvikling av nærmiljøanlegg i bydeler og grender som supplement til hovedanleggene i kommunen.
- Videreutvikle Kanthaugen som næranlegg for allsidige vinteraktiviteter.
- Støtte videreutvikling av motorsportanlegget på Korsåsen.
- Bidra til at byplanleggingen i Lillehammer tilpasser byrom slik at de stimulerer til lek og fremmer fysisk aktivitet. Universell utforming må videreutvikles for å forbedre tilgjengelighet, og lekeapparater må i større grad på plass i sentrale områder.
- Arbeide for oppgradering av kulturstien fra Strandpromenaden til Kanthaugen i samarbeid med private og frivillige aktører.
- Arbeide for å videreutvikle badedammen, strandpromenaden og Vingnesvika som bade- og aktivitetsområder for ungdom og barnefamilier.
- Skape bedre områder for barn og ungdom i sentrum.
- Jobbe for at arealer for barn og ungdom har universell utforming.
- Opprettholde lave leiekostnader for barn og ungdom ved bruk av kommunale idrettsanlegg.

Reiseliv

Lillehammer og Gudbrandsdalen er et av Norges mest attraktive reisemål, og en vesentlig del av kommunens sysselsetting og verdiskaping skjer i denne sektoren. Høyre vil arbeide for å forvalte og utvikle vår posisjon som helårlig reiselivsdestinasjon for turister og deltidsinnbyggere.

Lillehammers store attraksjoner, anlegg og arrangementer, vår gode geografiske beliggenhet, vårt rike kulturliv, vårt unike sentrum, og de gode naturgitte forutsetningene rundt byen, gjør

Lillehammer og vår region spesielt attraktiv som reiselivsdestinasjon også i framtiden. Utviklingen av reiseliv skal være bærekraftig, både ut fra miljømessige, sosiale og økonomiske kriterier. Ved å styrke regionen som besøksmål skal vi også gjøre det mer attraktivt å jobbe, bo i og flytte til området.

Lillehammer Høyre vil:

- Videreutvikle vår posisjon som helårs reiselivsdestinasjon, gjennom aktiv dialog og samarbeid med aktørene.
- Styrke turistene og innbyggernes transporttilbud, både for å redusere miljøbelastningen og for å tilrettelegge for høyere aktivitet og verdiskapning.
- Styrke reiselivets omlegging til lavere energibruk, og arbeide for at ENOVAS støtteordninger for klimavennlige energiltak utvides med løsninger som er tilpasset reiselivet.
- Samarbeide og koordinere tettere med Øyer og Gausdal for å styrke regionen som felles reiselivsdestinasjon.
- Arbeide for at det avholdes flere internasjonale, nasjonale og regionale arrangementer, både innen idrett, kultur og næringsliv i regionen.
- Arbeide for å utnytte status som UNESCO-kulturby, film- og TV-skolen, Limpi og andre kulturelle og faglige styrker i utvikling av nærings- og reiseliv.
- Utfordre de store aktørene innen reiselivet, fritidsnæringene, opplevelsesnæringene og utdanningsinstitusjonene til å etablere et forpliktende langsiktig næringsutviklings samarbeid for vår region og Innlandet.
- Legge til rette for flere deltidsinnbyggere og til vekst i antall deltidsboliger i flere kategorier, herunder utvikle Nordseter i Nordseterskala.
- Støtte et sterkt og relevant Visit Lillehammer, både for felles profilering av destinasjonen og som reiselivets egen utviklingsaktør.
- I større grad engasjere deltidsinnbyggere i Lillehammerregionen til å delta aktivt i utviklingen av regionen. Vi anser deltidsinnbyggerne som en stor ressurs og håper at flere av dem også velger å tilbringe mer tid i vår region.
- Arbeide for å styrke Lillehammers tilknytning til Mjøsa. Vi mener det er stort potensial også for reiselivet i en strategisk byutvikling i området Strandtorget/Strandpromenaden, herunder å styrke forbindelsen til Skibladner.
- Sørge for en god forbindelse, både visuelt, skiltemessig og transportmessig til Lillehammer ved etablering av ny E6. Lillehammer skal ivareta sitt renomme som en vakker og livlig småby.
- Søke om å få status som turistkommune, slik at forretninger i Lillehammer kan ha mulighet til søndagsåpne forretninger aktuelle perioder.

Samferdsel

Gode samferdselstilbud binder oss tettere sammen, og er viktig for å opprettholde bosetting og arbeidsmuligheter i et langstrakt land. For Lillehammer, som er en distriktskommune, må gode samferdselsforbindelser til Mjøsregionen, sør til Oslo og nord til Trondheim og til Nordvestlandet prioriteres. Det er viktig for våre innbyggere, pendlere, turister og for vårt næringsliv.

Samferdsel er også en stor kilde til Co2-utslipp. Det er derfor viktig å understøtte bærekraftige samferdselsløsninger, slik at vi reduserer utslipp av klimagasser.

Lillehammer er stadig i endring, både når det gjelder bosettings-, arbeids- og rekreasjonsområder. Gode kommunikasjoner og infrastruktur er avgjørende for at kommunen skal vokse på en god måte og at folk skal oppleve trygge og aktive hverdager. Det er avgjørende at den fysiske infrastrukturen med veier, gang- og sykkelstier og offentlig kommunikasjon kontinuerlig tilpasses kommunens

utvikling og bomønster. Grendene må ha et vei- og sykkelnett som er effektivt og trygt for både bilister og myke trafikanter.

Samferdsel og infrastruktur er kostbart for kommunen, men dårlig samferdselstilbud og infrastruktur er kostbart for innbyggere og næringslivet. Høyre er alltid opptatt av at vi får mest mulig igjen for kommunens midler, og at vi utløser kreativitet og rasjonelle løsninger gjennom konkurranseutsetting og samarbeid med andre aktører.

Lillehammer Høyre vil:

- Støtte og legge til rette for bygging av ny E6 gjennom Lillehammer, og påse at Staten iverksetter miljøtiltak som best mulig forener hensynet til samferdsel med hensynet til natur, dyreliv og bomiljø.
- Avvise forslag om å etablere bompengeløsninger inn til Lillehammer fra E6.
- Arbeide for stegvis utbygging av kryssingsspor og dobbeltspor mellom Hamar og Lillehammer på en måte som gir optimal effekt for kapasitet, reisetid og regularitet.
- Legge til rette for nødvendig kapasitet på Lillehammer Stasjon som fortsatt endestasjon for InterCity.
- Sikre god skilting og rask og lett tilgjengelighet fra ny E6 til Lillehammer Sentrum, både fra Vingnes og Hovemoen.
- Arbeide for at Lillehammer kan få pilotprosjekter som gir oss nye, effektive kommunikasjonsløsninger.
- Arbeide for bedre vegforbindelse mellom Søre Ål og Nordre Ål, og mellom Søre Ål og Røyslimoen.
- Arbeide for å styrke infrastrukturen øst for sentrum, både mot Vårsetergrenda og Røyslimoen, og mot Nordseter.
- Etablere og sikre eksisterende gang – og sykkelveger på strekningene mellom grendene og byen.
- Arbeide for at mer av transporten kan gjennomføres til fots, med sykkel, spark og andre miljøvennlige transportmidler.
- Arbeide for en bedring av kollektivtilbudet i kommunen og til våre nabokommuner, blant annet ved at man ser på muligheter for å tilby offentlige og private løsninger som kombinerer innbyggernes og turistenes reisebehov.
- Prioritere vedlikehold og oppgradering av kommunale veier.
- Sikre trygge skoleveier i hele kommunen.
- Prioritere å løse opp trafikkproblemene i Bankenkrysset og etablere en ny løsning som gir mindre kø og bedre trafikkflyt.

Et grønt og smart Lillehammer

Klimakrisen er vår tids største globale utfordring, og Lillehammer kommune har ansvar for å bidra til å løse den. Det haster å få til omstilling i samfunnet, og det er viktig å sikre at klimaspørsmål har tilstrekkelig fokus i alle deler av virksomheten. Kommunen har ansvar for å omstille egen virksomhet. Vi skal legge til rette for og bidra til statlige og private omstillingstiltak innenfor kommunen, og vi skal regulere arealbruk og bygninger på en måte som bidrar til redusert klimaavtrykk.

Lillehammer skal være en av Norges mest bærekraftige og miljøsmarte kommuner. FNs bærekraftsmål og Norges forpliktelser i Parisavtalen skal ligge til grunn for kommunens virksomhet. Innenfor alle ansvarsområder må Lillehammer bidra til å redusere energiforbruket og sikre at alle deler av samfunnet kan benytte fornybare energibærere.

Lillehammer har allerede omfattende produksjon av fornybar energi, med kraftproduksjon både i Lågen og i Mesnaelva, samt i biovarmeanlegg. Vi kan fortsatt bidra til å øke produksjonen både av strøm og bioenergi. Lillehammer kan være med å legge til rette for større overføringskapasitet på elektrisitet, slik at energien kan utnyttes mer effektivt nasjonalt, og vi kan bidra til økt produksjon og bedre nasjonal logistikk for skogbasert bioenergi. Siden det er forurensere som betaler, er klimasmarte tiltak også økonomisk lønnsomme for kommunen over tid. En effektiv grønn omstilling handler om innretting av kommunens grunnleggende virksomhet og investeringer, og kommer ikke i tillegg til eller til fortregning for denne virksomheten.

Lillehammer Høyre vil:

- Etablere et klimafond på 100 MNOK som er til disposisjon for de mest klimaeffektive og lønnsomme tiltakene på tvers av kommunens virksomhet.
- At det skal være enkelt for alle å gjøre gode miljøvalg i hverdagen, og kommunen skal legge til rette for dette innenfor områder kommunen har ansvaret for eller kan bidra til.
- At kommunen skal tilrettelegge for at alle kan nyte godt av de fine natur- og miljøkvalitetene vi har i kommunen, blant annet gjennom universell utforming.
- Det skal legges til rette for alternative og ressursbesparende boformer for ulike aldersgrupper, f.eks. eldre-kollektiv og minihus.
- Lillehammer skal defineres som en «Smartby». Næringsliv, organisasjoner og befolkningen skal inviteres til samarbeid om å utvikle smartbyen.
- Klimavennlige og teknologisk fremtidsrettede løsninger skal tas i bruk i alle deler av kommunal virksomhet.
- Ved nybygg skal alternativer med lavt klima- og miljøavtrykk velges.
- Gjenbruk av bygninger er i mange tilfeller svært miljøvennlig, og forutsetter at kommunen vedlikeholder og oppgraderer bygningsmassen løpende.
- Alle nye kommunale tjenestebiler skal ha nullutslipp når slike alternativer finnes, og dette skal også ligge til grunn når tjenester kjøpes fra eksterne samarbeidspartnere.
- Det skal tilrettelegges for flere ladestasjoner for elbiler på kommunal grunn i sentrum.
- Sikre gode og miljøvennlige transportløsninger inn til Lillehammer og internt i Lillehammer. Høyre vil arbeide for å styrke tog- og bussforbindelsen og nye innovative kollektive løsninger slik at flere kan reise med lave klimagassutslipp.

Forsvaret

Forsvaret har hatt aktivitet i Lillehammer siden tidlig på 1700-tallet. Det har vært fast leirplass i kommunen siden slutten av 1800-tallet med fast bygningsmasse. I dag er forsvarsaktiviteten representert med flere etater og avdelinger fordelt på Hovemoen og Jørstadmoen leir. Lillehammer er en stolt forsvarskommune.

Det er viktig at Lillehammer fortsetter et godt samarbeid med Forsvaret og gjør seg ytterligere attraktiv. Det innebærer å sikre samling av avdelinger over tid, og å legge til rette for at nye ansatte på Jørstadmoen og Hovemoen ser fremtiden på Lillehammer i stedet for å pendle.

Med den store forsvarsaktiviteten på både Jørstadmoen og Hovemoen, Kommune-CSIRT på Lillehammer og forskningsmiljøet ved NTNU på Gjøvik, er kommunen en sterk bidragsyter til at regionen vår er det største kompetanseområdet i Norge innenfor cyber- og informasjonssikkerhet.

Lillehammer Høyre vil:

- Bidra til et tettere samarbeid mellom Forsvaret og kommunen, slik at vi blir en av Norges beste forsvarskommuner, blant annet ved å fremme utvikling i nærområdet basert på Forsvarets behov.
- Arbeide for nyskaping, innovasjon og gründervirksomhet innen cyberdomenet slik at det utvikles en "Cyber-næringsklynge" på Lillehammer.

Lillehammer sykehus

Det er vedtatt en ny fremtidsrettet sykehusstruktur i Innlandet. Lillehammer sykehus er et viktig akuttsykehus i denne strukturen. I en overgangsfase frem til nytt mjøssykehus er bygget, blir Lillehammer sykehus det viktigste akuttsykehuset for hele Innlandet, og også på lengre sikt kan det bli behov for større kapasitet og annen kapasitet enn det som nå er planlagt. Den nye strukturen gir bedre helsetjenester til alle innbyggere i Innlandet. Det er viktig for Lillehammer. Det gir også store arbeids- og utviklingsmuligheter for våre innbyggere, både på Mjøssykehuset og på Lillehammer sykehus.

Høyre vil arbeide for å implementere ny sykehusstruktur og videreutvikle Lillehammer sykehus som et fremtidsrettet og helhetlig akuttsykehus. Lillehammer skal være en god vertskommune for sykehuset. Vi skal legge til rette for at sykehuset kan fylle en utvidet rolle i en overgangsfase. Vi skal også gi trygghet for at også sykehusets fremtidige behov kan ivaretas på en god og fleksibel måte.

Høgskole

Lillehammer er Innlandets største studentby med over 5000 studenter. Studentene utgjør omtrent 15% av Lillehammers befolkning, og er en viktig innbyggergruppe. Høgskolen i Innlandet er en stor arbeidsplass og et kompetansemiljø som bidrar vesentlig til utvikling av Lillehammer. Lillehammer er blant Norges mest populære studiesteder. Dette vil Høyre bygge videre på.

Lillehammer Høyre vil:

- Legge til rette for videre utvikling av høgskolen på Lillehammer.
- Fortsette støtten til høgskolens arbeid med å bli universitet.
- Legge til rette for egnede og store nok lokaler for høgskolen både på nåværende lokasjon og ved en eventuell flytting til sentrum.
- Fortsette å legge til rette for nok studentboliger og videre ekspansjon når høgskolen har behov for det.
- Arbeide for at høgskolen samarbeider mer med næringsliv og organisasjoner/institusjoner, slik at kompetansemiljøet styrker utviklingen av regionen

Boligpolitikk, byutvikling og mangfold av bomiljøer

Høyre ønsker utvikling og vekst for både sentrum og grendene. Nye innbyggere og nye virksomheter trenger gode bygg. Boliger må passe for folk og familier i ulike livsfaser og med ulike behov. Nye bygg må også være tilpasset eksisterende bomiljø, ta hensyn til naboene og til byens karakter. Vi må hele veien sørge for åpne, effektive og gode plan- og byggeprosesser.

Lillehammer har spredt bebyggelse, flott bysentrum og flotte og levende grender. 85% av innbyggerne bor utenfor sentrum. Denne strukturen gir oss dynamikk og mulighet for gode lokalmiljøer. Det gir valgfrihet i et boligmønster som Høyre støtter og vil videreutvikle.

Lillehammer Høyre vil være en støttespiller for gode lokale initiativ i hele kommunen.

Lillehammer Høyre vil:

- Legge til rette for bygging av boliger som passer for folk og familier i ulike livsfaser, i ulike livssituasjoner og med ulike behov.
- At nye byggeprosjekter i større grad skal være tilpasset eksisterende bomiljø og ta hensyn til naboer og byens karakter.
- være positive til et grenderåd bestående av representanter fra alle grendene i Lillehammer, valgt av grendeutvalgene.
- Arbeide for at alle grender har gode møteplasser som legger til rette for sosiale relasjoner og tilhørighet.
- Legge til rette for utvikling og vekst for både sentrum og grendene.
- Styrke planavdelingen og legge til rette for åpne, gode og effektive planprosesser.
- Arbeide for god og effektiv byggesaksbehandling innenfor gjeldende saksbehandlingsfrister.
- Tilrettelegge for alternative veier inn i boligmarkedet for førstegangskjøpere. Noen eksempler på dette er leie-til-eie og deleie.
- At leie skal være et trygt alternativ både for de som ikke kan kjøpe egen bolig, og for de som ikke ønsker å eie egen bolig.
- At den kommunale boligstiftelsen, som en viktig aktør, brukes mer aktivt for å oppnå boligpolitiske mål.

Regionalt samarbeid og kommunestruktur

Lillehammer er en del av Gudbrandsdalen. Høyre vil videreutvikle det gode samarbeidet som allerede er etablert. Vi vil sikre effektive samarbeidsformer som adresserer reelle felles problemer og muligheter. Vi vil bidra til utvikling i hele området, og sørge for at Lillehammer ivaretar viktige sentrumsfunksjoner for alle som bor her eller besøker oss.

Lillehammer er en del av Mjøsregionen og Mjøsbyen, sammen med nabokommunene og byene på begge sider av Mjøsa. Vi er omtrent 200 000 mennesker som bor innenfor en avstand på noen få mil, og det gir store muligheter for en felles bo- og arbeidsregion og for næringsutvikling. Folk i Lillehammer får langt mer varierte jobbmuligheter og bedriftene får tilgang på mer arbeidskraft. Sammen gir vi et bredere og bedre tjenestetilbud enn det kommunene kan få til hver for seg. Høyre vil ta initiativ til et tettere samarbeid i Mjøsregionen for å finne gode felles løsninger.

Innbyggere i Lillehammer og i nabokommunene bruker de samme tilbudene og turarealene i hverdagen. Vi bor i det samme arbeids- og næringsområdet. Det er helheten av muligheter i hele området som er viktig for folks hverdag. Høyre vil samarbeide tett med nabokommunene om arbeidsplasser, næringsstomter, boområder og tilrettelegging.

Flertallet av kommunene i Norge er for små til å løse kommunale oppgaver. På sikt bør vi derfor ha større kommuner. Behovet for endring er ikke presserende for Lillehammer. Det er mer sannsynlig at dette blir et behov for en eller flere av våre mindre nabokommuner. Lillehammer skal alltid være åpen for dialog med nabokommuner om en større fremtidig kommune, og skal fortløpende bidra til samarbeid og samarbeidsformer som forbereder og legger til rette for det.

Samarbeid og felles løsninger mellom naboer vil alltid være viktig. Aktuelle samarbeidsformer har både fordeler og ulemper, og det er viktig å finne riktig form og omfang på samarbeidet, slik at både tjenestekvalitet, økonomi og demokratiske prinsipper ivaretas.

Høyre mener at når kommuner er avhengig av en så integrert tjenesteproduksjon at kommunens beslutningsorganer ikke lenger kan ha reell styring med egen virksomhet, bør integreringen i stedet skje gjennom en felles kommune med hensiktsmessig størrelse.